



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 326-01-1/2021/4 EPA 1667-VIII
Ljubljana, 16. 3. 2021

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) oblikovala naslednje

POROČILO

k Poročilu o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019.

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 60. seji 15. 3. 2021 obravnavala Poročilo o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Kot ugotavlja komisija, je poročilo pripravila Medresorska delovna skupina za spremljanje in izvajanje Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022, potrdil pa ga je Odbor direktorjev za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu za navedeno obdobje 8. 5. 2020. Prednostne naloge in cilji so določeni z nacionalnim programom varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022 in obdobjnimi načrti, ki precizirajo nacionalni program in služijo sistematični podpori pri trajnostnem in celostnem razvoju na področju varnosti cestnega prometa.

V obdobjnem načrtu za zagotavljanje varnosti v cestnem prometu je bila za 2019 zastavljena kritična meja, da ne sme biti več kot 89 smrtnih žrtev in ne več kot 555 huje telesno poškodovanih udeležencev v cestnem prometu. Kot izhaja iz letnega poročila, v letu 2019 navedeni cilj zmanjšanja števila umrlih v prometnih nesrečah iz nacionalnega programa ni bil dosežen. Slovenske ceste so zahtevale 102 smrtnih žrtev, kar je v primerjavi z letom 2018 za 12 % več smrtnih žrtev oz. 11 udeležencev več. V zadnjih dveh letih je bilo najmanjše število umrlih udeležencev v cestnem prometu med vsemi primerljivimi leti. Kljub temu smo bili v letu 2019 priča poslabšanju stanja varnosti cestnega prometa, predvsem v prvi polovici leta, ko je skupaj umrlo 56 oseb oz. 37 % več oseb kot v primerljivem obdobju 2018. V drugi polovici leta 2019 pa je bilo z dodatnimi aktivnostmi nadaljevanje slabega stanja prometne varnosti zajezeno in izboljšano v primerjavi z drugo polovico leta 2018. Najpogostejši vzroki prometnih nesreč v letu 2019 s smrtnim izidom ostaja neprilagojena (prevelika) hitrost (49 umrlih), ki je velikokrat povezana z vožnjo pod vplivom alkohola.

Predlagatelj letnega poročila poudarja, da so nosilci nacionalnega programa v obravnavanem obdobju izvedli načrtovane aktivnosti iz obdobjnih načrtov, ki so vključno s preventivnimi aktivnostmi in infrastrukturnimi ukrepi prispevali k izboljšanju

prometne varnosti. Boljša prometna varnost je bila dosežena s spodbujanjem udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju in spoštovanju predpisov ter oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti z zagotavljanjem varnejših vozil in cestne infrastrukture, kar so udeležili načrtovalci, proizvajalci, izvajalci, vzdrževalci in ustrezne nadzorne službe. V zapletenem sistemu prometne varnosti so se izvajale aktivnosti na področju ozaveščanja odgovornega ravnanja posameznika v vzgojno izobraževalnih in preventivnih organizacijah, medijih, represivnih in pravosodnih organih, civilni družbi, lokalnih skupnostih, gospodarskih družbah, državnih organih.

Na podlagi zadevnega poročila predlagatelj poudarja sistemsko premike za izboljšanje prometne varnosti, ki bodo dolgoročno uravnotežili to področje, ne glede na gospodarske, družbene ali politične vplive. V zvezi s tem so bili izpostavljeni osrednji preboji na področju zagotavljanja večje varnosti v cestnem prometu, ki jih bosta uskladila Odbor direktorjev in Medresorska delovna skupina: nadgradnja in intenzivnejše izvajanje prometne vzgoje na vseh ravneh izobraževanja, umestitev zdravja kot integralnega dela prometne varnosti, okrepitev sistemskega upravljanja nevarnih cestnih odsekov, okrepitev področja nadzora in okrepitev strokovnih in inšpekcijskih nadzorov.

Na Javni agenciji za varnost prometa dodajajo, da se poročilo osredotoča na bistvene cilje, dejavnosti in kazalnike Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022, ki se nanašajo na posamezne nosilce. Poročilo upošteva tudi naloge in ukrepe iz obdobjnega načrta za zagotavljanje varnosti cestnega prometa v letih 2019 in 2020. Poudarek je na uresničevanju ciljev navedene resolucije z vidika strategij, programov za večjo varnost v cestnem prometu in akcijskih načrtov ter koordiniranih preventivnih akcij v letu 2019. Realizacija nalog je bila izvedena s področja infrastrukture, vozil, prometne vzgoje, zdravstvene oskrbe ponesrečencem, nadzora, varnosti zdravja pri delu, pomoč žrtvam in svojcem žrtvam prometnih nesreč, itd.

Komisija je kritična do pozne predložitve Poročila o izvajanju Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za leto 2019 in se sprašuje, kje so razlogi za njegovo pozno predložitve. Pri tem izpostavlja, da Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 v 7. poglavju Vladi nalaga, da predloži Državnemu zboru letno poročilo o izvajanju resolucije o nacionalnem programu najkasneje do 1. julija v tekočem letu za preteklo leto.

Komisija opozarja tudi na nekatere podatke, iz katerih bi bilo moč sklepati, da poročilo naslavlja razmere na področju varnosti cestnega prometa v letu 2018 in ne v predpreteklem letu, torej v letu 2019. Kot primer komisija izpostavlja Graf 2 (Število umrlih v cestnem prometu na milijon prebivalcev v državah EU v letih 2010 in 2018) ter Graf 3 (Primerjava v skupnem številu umrlih v cestnem prometu med letoma 2017 in 2018 v državah EU) na strani 6. To nakazuje, da so se uporabili stari podatki, ki se niso ažurirali. Komisija pričakuje, da se prikažejo relevantni podatki za leto 2019, saj je le tako mogoče izluščiti realno stanje varnosti cestnega prometa in prikazati primerjavo z drugimi državami EU za leto 2019.

Ni se moč strinjati, da se je varnost cestnega prometa v prvi polovici 2019 poslabšala in v drugi polovici 2019 izboljšala, saj je treba na podatke gledati v daljšem obdobju.

Če se je prometna varnost v zadnjih letih konstantno izboljševala, je v prvi polovici 2019 stanje še v korelaciji s statistiko v preteklih letih, potem pa se je poslabšalo. Na stanje varnosti cestnega prometa ne moremo gledati z vidika obdobja od prvega do zadnjega dne v mesecu, ampak gledamo v primerjavi z večletnim trendom oz. povprečjem statističnih kazalcev.

V zvezi z navedbo v zaključku poročila, da bo treba za »doseganje končnega števila 70 mrtvih ali 35 mrtvih na milijon prebivalcev« v naslednjih letih upoštevati cilje, ki so določeni za vsako leto posebej, komisija opozarja, da je lahko cilj kvečjemu »ne več kot 70 mrtvih ali ne več kot 35 mrtvih na milijon prebivalcev«. Ne glede na to nas Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 zavezuje k »Viziji nič«, ki pomeni nič smrtnih žrtev in nič hudo telesno poškodovanih oseb zaradi prometnih nesreč v Sloveniji.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Igor Velov.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Dušan Strnad, l.r.